

KÖSZÖNTJÜK A 85 ÉVES BARBARA HEATH-ROLLT

Dr. Barbara Honeyman Heath-Roll professzorasszony, a testalkati variációk kutatásának élő klasszikusa 85 éves.

Barbara 1910. április 4-én született Portland-ban (Oregon, USA). Különböző amerikai egyetemeken tanult és szerzett tudományos fokozatokat. Több amerikai és európai egyetem antropológiai/humánbiológiai intézetében dolgozott mint tudományos kutató, ügyvezető igazgató, antropometriai és szomatotipológiai szaktanácsadó stb. 1967-ben, amikor még az egy amerikai szakember számára nem volt természetes, megtanult oroszul, és két hónapig a moszkvai egyetem Antropológiai Intézetében tanított és dolgozott. 1975-ben három hetet töltött az ELTE Embertani Tanszékén. Nagy élmény volt a vele végzett közös munka. 1966 óta számos új-guineai expedíción vett részt Margarete Mead-del, ahol is a pápuák antropológiai, család-demográfiai vizsgálatát végezte el és dolgozta fel. Eredményeit a "Stori Bilong Pere" c. vaskos monográfiájában adta közre. Pályájának utolsó évtizedei Philadelphiához, a Pennsylvania Egyetem Antropológiai Intézetéhez kapcsolódtak.

Barbara
(Lesenyei Márta szobrászművész alkotása)

Barbara éveken át együtt dolgozott W. H. Sheldon-nal, és több ezer személy szomatotípusát elemezte. Hatalmas tapasztalata alapján megállapította, hogy Sheldon alapvető módszere bizonyos problémáktól nem mentes, ezért jelentős módosításokat javasolt és vezetett be. Ezek

közül itt csak a "Height-weight ratio" módosított használatát, az eredeti módszer mindkét nemre való kiterjeszhetőségének alapjait, a nyitott komponens-skálákat említjük mint a fenotipikus variációk rendszerezésének új alapjait. A szomatotípus komponensek definícióját is új megvilágításba helyezte. Mindezek alapján – Lindsay Carter-rel együtt – kidolgozta az antropometriai szomatotipizálás módszerét.

A *Heath–Carter antropometriai szomatotipizálási módszer* rendkívüli sikert hozott a szerzőknek. A módszer nagyszerűségében egyszerű, könnyen alkalmazható (csupán tíz testmérettel dolgozik), és az eredmények nagyon szemléletesen mutathatók be. Határozottan állítható, hogy e módszer az egész alkattani kutatást forradalmian átalakította, és ma már a szakemberek többsége szerte a világon ezzel a módszerrel dolgozik. Számos tudományágban és szakmában alkalmazzák a Heath–Carter antropometriai szomatotipizálást, az antropológiai, humánbiológiai alapkutatásoktól kezdve a különböző klinikai szakmákon át a testnevelés és sporttudományig.

A Heath–Carter módszeren alapuló tanulmányok száma a világirodalomban meghaladja az ezret. Barbara idézettsége ugyancsak bőven ezren felül van.

Barbara Heath-Roll professzorasszony számos nemzetközi tudományos kongresszuson tartott főreferátumot, legutóbb 1994-ben éppen hazánkban, a Szombathelyen megrendezett 7. Nemzetközi Auxológiai Kongresszuson, óriási sikerrel. Irodalmi tevékenysége is jelentős. Folyóiratokban, kongresszusi kötetekben publikált tanulmányainak nem is annyira a mennyisége fontos (bár ez is több tucat), hanem sokkal inkább az a tény, hogy a világ vezető antropológiai szakfolyóirataiban olyan alapvető munkákat írt, amelyek befolyásolták a kutatások további menetét és módosították a világ szakembereinek szemléletét.

1990-ben jelent meg a Cambridge University Press-nél – J. E. Lindsay Carter-rel közösen írott *Somatotyping – Development and Applications* c. könyve, amely azóta a testalkati kutatások kézikönyve lett.

Barbara 85 éves korában, hála Istennek, kitűnő fizikai és szellemi erőben van és aktívan dolgozik. Rendszeres kapcsolatot tart a világ legkülönbözőbb országaiban élő kollegáival, tanácsokat ad, konzultál stb. Minden problémára nyitott, lelkes és segítőkész. Barbarát nemcsak mint világviszonylatban is kiemelkedő tudóst, nemcsak mint a testalkati variációk kutatásának "Number One"-jét, *élő klasszikusát*, de mint nagyszerű embert, humanistát is elismerik, tisztelik.

Nyolcvanötödik születésnapján tisztelettel és szeretettel köszöntjük Barbarát a magyar antropológusok/humánbiológusok, kollégái és barátai nevében. További jó egészséget és alkotókedvet kívánunk Néki. Ad multos annos!

Dr. Eiben Ottó